

Dosarul nr.2ra-620/19

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana – N. Iordachi

Instanța de apel: CA Chișinău – V. Negru, E. Palanciuc, A. Malii

DECIZIE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Eliteh Trade”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Eliteh Trade” împotriva lui Dumitru Caranfil cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 19 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Eliteh Trade”, s-a menținut hotărârea din data de 02 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana,

constată:

La 29 iunie 2017 Societatea cu Răspundere Limitată „Eliteh Trade” (în continuare SRL „Eliteh Trade”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dumitru Caranfil, prin care a solicitat repararea prejudiciului material în mărime de 720,00 lei și încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 270,00 lei.

În motivarea acțiunii societatea reclamantă a invocat că Dumitru Caranfil la data de 24 septembrie 2016 a procurat telefonul mobil de model Samsung SM-A510F Galaxy A5 Duos Black, IMEI 35880407160087.

La 02 ianuarie 2017 Dumitru Caranfil a depus cerere către SRL „Eliteh Trade”, prin care a solicitat înlocuirea telefonului mobil Samsung Galaxy A5 Duos Blac sau întoarcerea contravalorii acestuia pe motiv că ar avea vicii ascunse apărute până la comercializare.

SRL „Eliteh Trade”, nefiind de acord cu cererea înaintată de către Dumitru Caranfil, la 13 ianuarie 2017 a depus cerere pentru efectuarea expertizei la Camera

de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, iar pentru efectuarea expertizei a achitat suma de 720,00 lei.

La 22 martie 2017 Camera de Comerț și Industrie a prezentat raportul de expertiză nr. 0391895, în care a indicat că defectele la produs au fost cauzate prin acțiuni din exterior, care au survenit în urma exploatării necorespunzătoare a produsului, nu și din cauza unor defecte de la producător.

Având în vedere faptul că prin raportul de expertiză s-a constatat că vânzătorul produsului nu poartă răspundere pentru defectele produsului, acestea fiind imputabile consumatorului, a adresat o scrisoare lui Dumitru Caranfil, prin care a solicitat achitarea benevolă a cheltuielilor de expertiză în termen maxim de 7 zile.

Astfel, în legătură cu nesoluționarea litigiului pe cale amiabilă SRL „Eliteh Trade” se consideră îndreptățită de a solicita încasarea sumei pe cale judiciară.

Prin hotărârea din data de 02 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „Eliteh Trade” ca fiind neîntemeiată. (f.d. 61, 66-69)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 19 septembrie 2018 a respins apelul declarat de către SRL „Eliteh Trade”, a menținut hotărârea din data de 02 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana. (f.d. 111, 112-120)

Instanțele de judecată au concluzionat că prin prisma legislației ce guvernează raportul juridic litigios, consumatorul în cazul apariției viciilor bunului procurat poate solicita înlocuirea acestuia sau restituirea contravalorii lui, iar vânzătorul are obligația de a suporta toate cheltuielile pentru remedierea deficiențelor constatate la bunurile vândute. Astfel, cheltuielile suportate de către SRL „Eliteh Trade” în legătură cu efectuarea expertizei telefonului mobil de model Samsung SM-A510F Galaxy A5 Duos Black, IMEI 35880407160087, rămân pe seama vânzătorului, ori prin prisma art. 18, alin. (4) din Legea cu privire la protecția consumatorilor, costurile de aducere a bunului în conformitate sunt gratuite, inclusiv pentru efectuarea expertizei.

De asemenea, la caz, nu este aplicabilă răspunderea delictuală, ori SRL „Eliteh Trade” nu a demonstrat că în acțiunile lui Dumitru Caranfil este întrunită o faptă ilicită, săvârșită cu vinovăție.

Împotriva deciziei instanței de apel, la data de 20 decembrie 2018 a depus recurs SRL „Eliteh Trade”, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată. (f.d. 176-179)

În motivarea recursului societatea recurentă a indicat că instanțele de judecată au încălcat sau aplicat eronat normele de drept material și procedural, fiind încălcat dreptul de proprietate prevăzut de art. 127 al Constituției, ori aceasta din sursele financiare proprii a fost nevoită de a efectua expertiza telefonului mobil de model Samsung SM-A510F Galaxy A5 Duos Black, IMEI 35880407160087, în urma căreia s-a constatat că defectele acestuia nu sunt de la producător, dar ca urmare a utilizării necorespunzătoare de către consumator.

SRL „Eliteh Trade” susține că art. 18, alin. (4) al Legii nr. 105 din data de 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor prevede că sunt gratuite toate costurile necesare pentru aducerea produsului la conformitate, inclusiv pentru expertiză, însă acestea nu sunt gratuite și în cazul în care prin raportul de expertiză s-a constatat că viciile au apărut în urma procesului de exploatare a produsului.

La caz, consumatorul a pus vânzătorul în situația de a alege între satisfacerea necondiționată a solicitării de înlocuire sau restituirea contravalorii produsului, sau efectuarea unei expertize și achitarea costului acesteia pentru a proba că viciile sunt imputabile consumatorului și nu sunt vicii de la producător.

La 09 aprilie 2019 Dumitru Caranfil, reprezentat de avocatul Iurie Nichitoi a depus referință la recursul înaintat de către SRL „Eliteh Trade”, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind neîntemeiat. (f.d. 188-189)

În conformitate cu art. 434, alin. (1) al Codului de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la data de 19 septembrie 2018, a publicat-o pe portalul instanțelor de judecată la data de 12 octombrie 2018, expediată în adresa societății recurente la data de 16 octombrie 2018. (f.d. 121)

În aceste circumstanțe recursul declarat de către SRL „Eliteh Trade” la data de 26 decembrie 2018 se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 439, alin. (2) al Codului de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din data de 03 aprilie 2019 a considerat recursul admisibil.

Articolul 441 al Codului de procedură civilă, stipulează că în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 445, alin. 1, lit. b) al Codului de procedură civilă instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform art. 118, alin. (3) al Codului de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130, alin. (1-3) al Codului de procedură civilă instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către SRL „Eliteh Trade”, întemeiat și care urmează să fie admis din considerentele ce preced.

SRL „Eliteh Trade” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dumitru Caranfil, prin care a solicitat repararea prejudiciului material în mărime de 720,00 lei suportat pentru efectuarea expertizei și încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 270,00 lei.

Instanțele de judecată au emis hotărârile sus- menționate.

Concluzia instanțelor de judecată privind respingerea integrală a acțiunii este considerată de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție incorectă din următoarele considerente.

Verificând hotărârile adoptate, instanța de recurs a constatat că instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit circumstanțele raportului juridic litigios și anume că la 24 septembrie 2016 Dumitru Caranfil a procurat de la SRL „Eliteh Trade” telefonul mobil de model Samsung SM-A510F Galaxy A5 Duos Black, IMEI 35880407160087, iar la 02 ianuarie 2017 a solicitat înlocuirea bunului procurat sau întoarcerea contravalorii acestuia pe motiv că ar avea vicii ascunse apărute până la comercializare.

SRL „Eliteh Trade”, refuzând în satisfacerea pretenției lui Dumitru Caranfil și în scopul determinării lipsei viciilor ascunse la produs a depus cerere pentru efectuarea expertizei la Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

Prin comanda nr. 0131170013U din data de 04 ianuarie 2017 Camera de Comerț și Industrie a primit de la SRL „Eliteh Trade” telefonul mobil de model Samsung SM-A510 pentru determinarea stării tehnice, stabilind prețul expertizei de 720,0 lei. (f.d. 9)

Prin factura fiscală seria EUH000697063 din data de 28 februarie 2017 SRL „Eliteh Trade” a achitat Camerei de Comerț și Industrie suma de 720,00 lei, pentru comanda 0131170013U. (f.d.7)

Prin raportorul de expertiză nr. 0391895, efectuat de către Camera de Comerț și Industrie, s-a constatat că defectele la produs au fost cauzate prin acțiuni din exterior, care au survenit în urma exploatării necorespunzătoare a produsului, nu și din cauza unor defecte de la producător.

SRL „Eliteh Trade” și-a întemeiat pretențiile privind repararea prejudiciului material suportat pentru efectuarea expertizei în baza art.14, art. 1398 ale Codului civil și art. 18 al Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor.

Instanța de recurs reține că prin prisma art.14, alin. (1) și (2) al Codului civil (în vigoare până la 01 martie 2019) persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Posibilitatea reparării prejudiciilor prin prisma normei de drept sus- citată rezultă din faptul lezării persoanelor fizice în drepturi, indiferent de faptul dacă se conține sau nu asemenea prevedere în norma Codului.

În conformitate cu prevederile art. 1398, alin. (1) al Codului civil cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Instanța de recurs menționează că răspunderea delictuală prevăzută de art. 1398 al Codului civil consacră principiul repartizării integrale a prejudiciului

extracontractual, în cazul în care nu există o normă specială să reglementeze anumite situații delictuale.

Dumitru Caranfil susține că speței îi sunt aplicabile prevederile Legii speciale nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor.

Conform art. 18, alin. (1) al Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor (în vigoare la momentul apariției dreptului pretins) remedierea gratuită a deficiențelor apărute la produs, serviciu, înlocuirea gratuită sau restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător în cadrul termenului de garanție sau termenului de valabilitate, deficiențe care nu sunt imputabile consumatorului, se face necondiționat de către vânzător, prestator într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării reclamației de către consumator sau în termenul stabilit prin contract.

Aliniatul 11 al aceluiași articol prevede că vânzătorul, prestatorul asigură toate operațiunile și suportă toate cheltuielile necesare repunerii în funcțiune, remedierii, înlocuirii sau restituirii contravalorii produselor, serviciilor necorespunzătoare în cadrul termenului de garanție sau termenului de valabilitate, iar pentru vicii ascunse – în cadrul duratei de funcționare, precum și cheltuielile ocazionate de transportul, manipularea, diagnosticarea, expertizarea, demontarea, ceea ce nu îl exonerează pe producător de răspundere în relația sa cu vânzătorul, prestatorul.

Prin scrisoarea nr. 27/05-2840 din 14 august 2007 Agenția pentru Protecția Consumatorilor a informat că în cazul unei neconformități consumatorul are dreptul de a solicita de la vânzător să i se aducă produsul în conformitate gratuit. Termenul gratuit se referă la toate costurile necesare aducerii produsului la conformitate, inclusiv și costul expertizei. (f.d.51)

Din analiza scrisorii nr. 27/05-2840 din 14 august 2007 a Agenției pentru Protecția Consumatorilor și din conținutul art. 18, alin. (11) al Legii nr. 105 din 13 martie 2003 (în vigoare la momentul apariției dreptului pretins) rezultă că vânzătorul efectuează gratuit expertizarea bunului, doar în cazul când s-a constatat neconformități a produsului de la producător, dar nu și în cazul când apariția viciilor la produs a avut loc din vina consumatorului.

În urma celor constatate instanța de recurs nu poate reține argumentul instanțelor de judecată precum că toate cheltuielile efectuate de către vânzător în cadrul stabilirii viciilor bunului vândut sunt suportate de către acesta, ori cheltuielile suportate în cazul constatării faptului că neconformitatea produsului nu sunt vicii ale producătorului, dar au apărut după comercializare ca urmare a exploatării necorespunzătoare, nu-i pot fi imputate vânzătorului.

În conformitate cu prevederile art. 3 al Legii nr. 105 din 13 martie 2003 raporturile în domeniul protecției consumatorilor se reglementează prin prezenta lege, Codul civil, alte legi și acte normative în domeniul respectiv.

Prin urmare, speței îi sunt aplicabile prevederile art. 1398 al Codului civil, ori legea specială nu reglementează răspunderea consumatorului, care acționează ilicit față de vânzător.

Colegiul reține, că pentru apariția răspunderii delictuale sunt necesare întrunirea următoarelor condiții și anume prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția.

La caz, s-a constatat cu certitudine că SRL „Eliteh Trade” pentru efectuarea expertizei tehnice a telefonului mobil de model Samsung SM-A510F Galaxy A5

Duos Black, IMEI 35880407160087 a suportat un prejudiciu material în mărime de 720,0 lei. (f.d. 7)

Totodată, Dumitru Caranfil a acționat ilicit față de SRL „Eliteh Trade”, ori deși cunoștea că la momentul procurării bunului nu avea vicii, însă au apărut în urma exploatării necorespunzătoare, fapt confirmat prin raportul de expertiză nr. 0391895 din 22 martie 2017, a insistat ca vânzătorul să-i reparare sau să-i înlocuiască telefonul mobil de model Samsung SM-A510. (f.d. 15)

Astfel, solicitările formulate de către Dumitru Caranfil prin reclamația privind remedierea deficiențelor sau înlocuirea produsului, erau neîntemeiate, ori acesta cunoștea că este responsabil de utilizarea necorespunzătoare a telefonului mobil de model Samsung SM-A510 procurat de la SRL „Eliteh Trade”.

În speță este prezentă și legătura cauzală dintre prejudiciul suportat de către SRL „Eliteh Trade” și fapta ilicită a lui Dumitru Caranfil, ori prin prisma art. 18 alin. (2) al Legii nr. 105 din data de 13 martie 2003 (în vigoare la momentul apariției dreptului pretins) dacă vânzătorul, prestatorul refuză să satisfacă reclamația consumatorului conform prevederilor alin. (1), ei sunt obligați să dovedească vina consumatorului în ceea ce privește deficiențele apărute la produsul vândut, serviciul prestat prin expertiza tehnică efectuată de o terță parte competentă în domeniu.

Prin urmare, în baza cererii lui Dumitru Caranfil privind remedierea deficiențelor, sau înlocuirea produsului SRL „Eliteh Trade” a efectuat expertiza tehnică a telefonului mobil de model Samsung SM-A510, prin care s-a constatat vinovăția consumatorului la apariția deficiențelor la bunul procurat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la caz sunt întrunite toate condițiile de atragere la răspundere delictuală a lui Dumitru Caranfil și repararea prejudiciului cauzat SRL „Eliteh Trade” prin efectuarea expertizei tehnice a telefonul mobil de model Samsung SM-A510F Galaxy A5 Duos Black, IMEI 35880407160087, în mărime de 720,00 lei.

În acest context instanța de recurs conchide că pretenția SRL „Eliteh Trade” privind repararea de către Dumitru Caranfil a prejudiciului material în mărime de 720,00 lei, suportat pentru efectuarea expertizei este întemeiată și care urmează a fi admisă.

SRL „Eliteh Trade” a solicitat și încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru plata taxei de stat la momentul depunerii cererii de chemare în judecată în mărime de 270 lei.

În conformitate cu prevederile art. 94, alin. (1) al Codului de procedură civilă instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar părâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Colegiul reține că prin ordinul de plată nr. 4045 din 27 iunie 2017 SRL „Eliteh Trade” a suportat cheltuieli de judecare a cauzei în mărime de 270,0 lei, cu titlu de taxă de stat în instanța de fond, iar în legătură că pretenția SRL „Eliteh Trade” cu privire la repararea prejudiciului material în mărime de 720,0 lei este întemeiată, Dumitru Caranfil urmează să compenseze cheltuielile de judecată suportat de partea care a avut câștig de cauză.

Prin urmare, pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 270,0 lei urmează a fi admisă.

În concluzie, instanța de recurs relevă că în cadrul judecării cauzei, instanțele de judecată ierarhic inferioare au creat participanților la proces condiții obiective și echitabile pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea pentru părți a dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului.

Astfel, având în vedere faptul că instanțele de judecată ierarhic inferioare au interpretat eronat normele de drept la repararea prejudiciului material suportat de către SRL „Eliteh Trade” pentru efectuarea expertizei tehnice a telefonului mobil de model Samsung SM-A510F Galaxy A5 Duos Black, IMEI 35880407160087 Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de admitere a recursului, de a casa decizia din data de 19 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 02 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana și de a emite o nouă hotărâre.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 445, alin. (1), lit. b) al Codului de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Eliteh Trade”.

Se casează decizia din data de 19 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 02 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Eliteh Trade” împotriva lui Dumitru Caranfil cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată și se emite o nouă hotărâre.

Se încasează de la Dumitru Caranfil în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Eliteh Trade” suma de 720,0 (șapte sute douăzeci lei, 0 bani) lei cu titlu de prejudiciu material suportat pentru efectuarea expertizei și suma de 270,0 lei (două sute șaptezeci lei, 0 bani) lei, cu titlu de taxă de stat.

Decizia este irevocabilă.

Președinte ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nina Vascan

Maria Ghervas